

inclusiv ei înșiși; de aici, o cascadă de confuzii și neînțelegeri, rezolvate cu bine în final, când toată lumea se lămurește despre ce e vorba și rudele se îmbrățișează fericite. Asta nu înseamnă că întâmplările prin care trec, pe parcurs, cei doi (de fapt, la Shakespeare, cei patru, căci gemenilor-stăpâni Antipholus li se adaugă gemenii-servitori Dromio), dar și colectivitatea unde circulă ei, sunt neabătut senine. Dimpotrivă, **qui-pro-quo**-ul declanșează scurte incidente brutale ori pasagere sfâșieri sufletești, breșe prin care se insinuează la suprafața netedă a comediei observații sociale și psihologice acute.

Acestea sunt, pentru regizor, tot atâtea prilejuri de a-și îmbogăți perspectiva asupra textului.

Alexandru Dabija le-a exploatat cu finețe și inteligență, fără a afecta cu nimic tonul „de bază” - comic - al piesei, recompusă scenic cu extraordinară claritate. Prinde astfel contur net și violența locuitorilor Efesului (ducele Solinus, negustorii, învățătorul Pinch, adecvat înfățișati de Silviu Stănculescu, Alexandru Pop, Tudor Chirilă și Eugen Racoți), și ostilitatea lor față de străini (în speță, față de tatăl celor doi Antipholus, siracuzanul Aegeon, rol „de serviciu”, condus însă cu autoritate de Ion Chelaru), și gelozia bolnăvicioasă a soției lui Antipholus din Efes, Adriana (substanțial și savuros caracterizată de Magda Catone), și tulburarea sentimentală a surorii ei, Luciana (căreia Mihaela Teleoacă îi dă un profil emoționant), și grotesca fixație

erotică a Bucătăresei (pitoresc redată de Marilena Chelaru), dar și dimensiunea strict comică a conflictului, excelent materializată în jocul „dublu” al lui Șerban Ionescu, dominator, sigur de sine, ori timid, zăpăcit, după cum e când Antipholus din Efes, când Antipholus din Siracuză, și al lui George Ivașcu, sculptor, de o uluitoare agilitate în ambele ipostaze ale lui Dromio. (Aici i-aș aduce regizorului o obiecție tehnică: rezolvarea apariției succesive a gemenilor prin interpretarea lor de către aceiași actori și a apariției simultane prin distribuirea unor actori diferiți este greoaie și derutantă, după cum se vede, cred, până și din încercarea mea de a descrie procedeul... Altminteri, distribuția, completată, în mici roluri „de coloratură”, de Iarina Demian și Gabriela Popescu, funcționează impecabil.)

Deosebit de reconfortant pentru asistență este faptul că toate cele înșirate mai sus se lasă citite în spectacol fără ostentație și bruschețe, urmând parcă o mișcare interioară unduioasă, lină a mizanscenei, în care și cruzimea, și hazul capătă o surdină melancolică. Este aici, fără îndoială, și efectul superbe scenografii concepute de Irina Solomon și Dragoș Buhagiar: decorul, ca și absent (o draperie, câteva frânghii suspendate), este înlocuit cu o lumină albastră a cărei densitate imaterială va fi sfâșiată, în răstimpuri, de o rază roșiatică decupând câte un grup, câte un personaj. Prin contrast, costumele, foarte elaborate, în care detaliul de epocă nu contrazice stilizarea modernistă, adună constant atenția asupra oamenilor și a resorturilor pasionale ce-i animă. În vremea lui Shakespeare, în vremea noastră...

ALICE GEORGESCU

Imagine din Comedia erorilor de Shakespeare la Teatrul de Comedie (regia: Alexandru Dabija)

